

عنوان مقاله:

آسیب شناسی و پهنه بندی لرزه‌های بافت شهری (مطالعه موردی: شهرک ولیعصر تبریز)

محل انتشار:

فصلنامه جغرافیا و برنامه ریزی، دوره 19، شماره 54 (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 23

نویسندگان:

اسماعیل علی اکبری - گروه جغرافیای سازمان مرکزی دانشگاه پیام نور

نفیسه السادات میرایی - جغرافیا و برنامه ریزی شهری

خلاصه مقاله:

میان‌بافت شهری با لرزه‌خیزی و آسیب‌شناسی لرزه ای، پیوندهای تنگاتنگی وجود دارد. بافت، نه تنها به واسطه خصوصیات کالبدی، بلکه از طریق مولفه های غیرکالبدی (کارکردی)، در کنشی مکان‌مند، از قابلیت لرزه‌خیزی زمین متأثر شده و بر آن تأثیر می‌گذارد. این مقاله می‌کوشد، با روش توصیفی تحلیلی و استفاده از داده های اسنادی و هشت شاخص (فاصله از گسل، کیفیت بنا، تراکم ساختمانی، تراکم جمعیت، درجه محصوریت، کاربری زمین، سطح سرویس ترافیک و فاصله از مراکز درمانی) که در مدل تحلیل سلسله‌مراتبی معکوس (IHWP) تحلیل شده‌اند، سطوح و پهنه های آسیب پذیری لرزه ای را در بافت شهرک ولیعصر تبریز شناسایی نماید. یافته ها نشان می‌دهد ۵۴ درصد بافت شهرک در پهنه آسیب پذیری لرزه ای قرار دارد. تراکم ساختمانی بالا، کمبود فضای سبز و باز، درجه محصوریت بالا و وجود کاربری تجاری، مشخصه های اصلی بافت، در پهنه آسیب پذیر و ریزپهنه های آن است. الگوی توزیع بافت و پهنه‌های آسیب‌پذیر، با موقعیت شریان‌های اصلی (مخابرات، ولیعصر، شریعتی، اوحدی، معلم، فروغی، تختی، پروین‌اعتصامی، عارف، زند و جوانمهر)، به‌ویژه معابر فرعی (۸-۱۰متری) منتهی به این شریان‌ها و کاربری غالب تجاری در بخش مرکزی (فلکه بزرگ و فلکه بازار) منطبق است. الگوی فضایی پهنه بندی لرزه ای، جهتی شرقی غربی و مرکز پیرامون دارد. این الگو ضمن شکل دادن به جهت و شدت تغییرات آسیب‌پذیری، الگوی کلان آسیب‌شناسی و پهنه بندی لرزه ای شهرک را در دو بخش به‌وجود آورده است. نیمه شرقی، پهنه ای است با ضریب خطر و آسیب پذیری پایین که پایدارترین بافت های شهرک را در خود دارد. اما، نیمه غربی بیانگر ناپایداری لرزه ای و آسیب پذیری زیاد و خیلی زیاد است. بخش مرکزی شهرک، کانون فضایی شدت لرزه ای این پهنه ها است.

کلمات کلیدی:

آسیب شناسی لرزه‌های، پهنه بندی، بافت شهری، مدل IHWP، شهرک ولیعصر تبریز

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1313813>

